

PODSTAWOWE INFORMACJE DLA KLIENTÓW POSIADAJĄCYCH KREDYTY WALUTOWE

Orzecznictwa	Kluczowa treść orzecznictwa
<p>OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO Trybunału Sprawiedliwości z maja 2019</p>	<p>...41. Gdy klauzula „różnicy kursowej” stanowi nieuczciwy warunek umowy, a zatem nie może być stosowana, skutkuje to przekształceniem umowy z umowy indeksowanej do franka szwajcarskiego ze stopą procentową właściwej dla tej waluty w umowę indeksowaną do złotych polskich, lecz nadal podlegającą niższej stopie procentowej odpowiedniej dla franka szwajcarskiego....62. W istocie Trybunał wyjaśnił, że sytuacja, w której umowa – podlegająca zgodnie z prawem krajowym unieważnieniu w następstwie usunięcia nieuczciwych warunków – może zostać uzupełniona przez sąd w drodze zastąpienia nieuczciwego warunku przepisem o charakterze dyspozytywnym, ma miejsce tylko wówczas, gdy stwierdzenie nieważności umowy okazuje się „szczególnie niekorzystne” (32) dla konsumenta.</p> <p>63. Oznacza to, że interesy konsumenta, które sąd krajowy musi wziąć pod uwagę, to interesy istniejące w momencie wydawania wyroku, a nie te, które kierowały konsumentem w chwili zawierania umowy</p>
<p>Stanowisko UOKIK 6.11.2018</p>	<p>Niedozwolone postanowienia umowne</p> <p>W ocenie Prezesa Urzędu stosowane przez banki klauzule waloryzacyjne należy oceniać w kontekście ewentualnego naruszenia art. 3851 & 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Zgodnie z art. 3851 & 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Ustawodawca w art. 3851 & 3 k.c. doprecyzował, że nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia, na które konsument nie miał rzeczywistego wpływu. Klauzule waloryzacyjne a głównie świadczenia stron umowy kredytu (...). Na mocy klauzul waloryzacyjnych ustalane są kursy kupna i sprzedaży walut obcych, zgodnie z którymi wyliczana jest wysokość kwoty kredytu i jego poszczególnych rat. Przedmiotowe postanowienia nie określają więc głównych świadczeń stron, za które uznać należy, stosownie do przepisu art. 69 ust 1 Prawa Bankowego. (...) Sprzeczność z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszenie interesów konsumentów (...) Naruszeniem dobrych obyczajów – w ocenie Prezesa UOKIK – jest tworzenie przez przedsiębiorców takich postanowień umownych, które mogą godzić w równowagę kontraktową stron, zaś za rażąco naruszenie interesów uznaje wprowadzenie daleko idącej dyplomacji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta. Prezes Urzędu zauważa, że zdecydowana większość stosowanych w sektorze bankowym klauzul waloryzacyjnych zamieszczonych w umowach kredytów odnoszących się do walut obcych (w tym przede wszystkim do CHF) zawieranych najpóźniej do lipca 2014 r. (...) Stosowane i wykonywane przez banki postanowienia umowne dotyczące zasad ustalania kursów wymiany walut obcych są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumentów. Postanowienia te wprowadzają bowiem rażąco dysproporcję praw i obowiązków stron, przyznając jedynie bankom uprawnienie do dowolnego ustalania kryteriów wpływających na wysokość świadczeń stron, przy jednoczesnym odebraniu drugiej stronie możliwości weryfikacji poprawności działania silniejszej strony umowy.</p> <p>Ponadto : klauzule wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bank Millennium S.A., • Bank BPH S.S., • mBank S.A., • Bank DnB Nord Polska S.A. • EFG Eurobank, • Raiffeisen Bank Polska S.A., • Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A., • Getin Bank, • Kredyt Bank S.A., • Bank Zachodni WBK S.A., • ING Bank Śląski S.A., • Bank BPH S.A., • Bank BGŻ, <p>(...) Wyżej opisane okoliczności mogą wpływać na upadek umów kredytu. Skutek ten znajduje potwierdzenie w treści samej Dyrektywy 93/13. Podkreślenia wymaga jednocześnie, Dyrektywa 93/13 opiera się na założeniu, że to konsument jest dysponentem praw z niej wynikających. Oznacza to, że konsument podejmuje decyzję co do korzystania z ochrony udzielonej mu przepisami.</p>
<p>Przepis art. 385[1] § 1 kodeksu cywilnego</p>	<p>Przepis art. 3851 § 1 k.c. stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli postanowienia te zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W art. 3851 § 3 k.c. ustawodawca sprecyzował, iż nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4).</p>
<p>Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2019 r.</p>	<p>Wyrokiem z 4 kwietnia 2019 r. w sprawie dot. kredytu hipotecznego indeksowanego do CHF, Sąd Najwyższy orzekł, że uznanie za niedozwolone (art. 385 1k.c.) postanowienia umowy kredytu udzielonego w złotych i indeksowanego do waluty obcej, w którym określono zasady ustalania kursu tej waluty, co do zasady prowadzi do wyeliminowania mechanizmu indeksacji z treści wiążącego strony stosunku prawnego. Powyższe wskazuje jednoznacznie na to, że klauzule waloryzacyjne uznane są przez Sąd Najwyższy za niedozwolone i nieobowiązujące. W efekcie Klientom przysługuje uprawnienie do zwrotu nadpłaty i redukcji zadłużenia.</p>